

**Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia
im. Rodziny Wiłkomirskich w Świdniku**

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY**

Art.26 – Ustawy – Prawo oświatowe z dn. 14 grudnia 2016 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. , poz.910 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015r. ,poz. 1249 ze zmianami z 22 stycznia 2018r. Dz. U. z 2018r., poz. 214)

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	4
II. Krótka charakterystyka środowiska wychowawczo – profilaktycznego	6
A. Wstępna identyfikacja problemów szkolnych	6
1. Niepokojące objawy sugerujące istnienie trudności	6
2. Ewentualne przyczyny niepokojących zachowań	7
B. Diagnoza sytuacji szkolnej	7
1. Charakterystyka naszych wychowanków	7
2. Środowiskowy aspekt zagrożeń	8
3. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące	8
4. Dobór narzędzi badawczych	10
5. Analiza uzyskanych wyników badań	11
6. Podsumowanie diagnozy	12
III. Ustalenie wartości uznawanych przez społeczność szkolną	14
IV. Model (sylwetka) absolwenta	15
V. Cele ogólne programu	17

VI. Cele szczegółowe programu	18
VII. Ustalenie planu działań wychowawczo – profilaktycznych	20
A. Ogólne założenia planu działań wychowawczo – profilaktycznych	21
B. Sfery oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych	23
C. Wdrażanie szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego	28
VIII. Oczekiwane efekty	29
A. Uczeń	29
B. Samorząd uczniowski	30
C. Rodzic	31
D. Nauczyciel	31
E. Dyrektor	33
F. Pracownicy szkoły	33
G. Przykładowe działania profilaktyczno - wychowawcze	34
IX. Sposoby ewaluacji	35
X. Bibliografia	36

I. Wstęp

Reforma edukacji zakłada wzmocnienie funkcji wychowawczo-profilaktycznej szkół, w tym także szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Rodziny Wiłkomirskich w Świdniku został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej, „Bezpieczeństwo uczniów w szkole i sieci”, „Rodzic w szkole”
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wniosków i analiz nauczycieli z pracy indywidualnej i grupowej oraz pracy zespołów zadaniowych
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły.

Z powyżej wymienionych działań, analiz i wniosków wynika, że:

- uczniowie w naszej szkole czują się bezpiecznie
- uczniowie i rodzice doceniają klimat panujący w szkole, oparty na prawidłowych relacjach uczeń- nauczyciel- rodzic
- uczniowie i rodzice są związani ze szkołą, nauczycielami, tradycją i ceremoniałem szkolnym oraz Patronami Szkoły
- uczniowie i rodzice mogą liczyć na pomoc i wsparcie nauczycieli oraz dyrekcji szkoły
- uczniowie i rodzice są zadowoleni, że szkoła daje szansę przeżywania sukcesów
- uczniowie i rodzice są zadowoleni, że szkoła nie akceptuje przemocy

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym .

Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Rodziny Wiłkomirskich w Świdniku opiera się na następujących założeniach:

- wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole

- rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny
- istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej
- działalność wychowawczo –profilaktyczna musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, uczniów, nauczycieli jak i priorytety edukacyjne
- wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.
- proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, w tym zapobiegania zagrożeniom współczesnej cywilizacji – narkomanii, alkoholizmowi, cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej i rodzinnej.
- treści szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, szkolnym zestawem programów nauczania i innymi dokumentami wewnątrzszkolnymi

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego obejmują:

- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- inne ,ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki i przyjętej koncepcji i planu pracy

Program wychowawczo profilaktyczny powstał z udziałem rodziców, nauczycieli i uczniów.

II. Krótka charakterystyka środowiska wychowawczo – profilaktycznego

A. WSTĘPNA IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW SZKOLNYCH

1. Niepokojące objawy sugerujące istnienie trudności

w zakresie sfery emocjonalnej:

- zaniżonej lub zawyżonej samooceny uczniów;
- występowania przypadków nieźrównoważenia emocjonalnego;

w zakresie dojrzewania społecznego:

- niezadowolającego poziomu kultury osobistej uczniów;
- ulegania niekorzystnym wpływom rówieśniczym;
- zrzucania odpowiedzialności za swoje zachowanie na inne osoby;
- występowania przypadków braku tolerancji dla innych osób, poglądów lub zachowań;
- poczucia zagrożenia ze strony rówieśników u niektórych uczniów;
- postawy wyuczzonej bezradności lub roszczeniowości;
- braku szacunku dla osób dorosłych (rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły).

w zakresie dojrzewania intelektualnego:

- niesystematycznej pracy tych uczniów;
- niskiego poczucia odpowiedzialności za własną naukę u niektórych uczniów;
- braku indywidualnych zainteresowań u niektórych uczniów,
- wagarowania.

w zakresie wykorzystania czasu wolnego:

- braku urozmaicenia form spędzania czasu wolnego (uczniowie spędzają wolny czas najczęściej z telefonem lub tabletem, przed komputerem lub telewizorem)
- izolowania się

w zakresie dbałości o zdrowie i prawidłowy rozwój fizyczny:

- przeciążenia spowodowane niewłaściwą postawą przy instrumencie, wady postawy,

- przeciążenia wzroku, nieumiejętne posługiwanie się aparatem głosowym itp;
- zbyt długi czas spędzony przed komputerem

2. Ewentualne przyczyny niepokojących zachowań

Uczniowie mogą podejmować zachowania dysfunkcjonalne na skutek:

1) stresów spowodowanych:

- trudną sytuacją materialną rodzin, szczególnie jeżeli w rodzinie występuje bezrobocie,
- konfliktów w rodzinie,
- przemocy w rodzinie,
- poczuciem odrzucenia, osamotnienia – rodzice zajęci pracą zawodową zbyt mało czasu spędzają ze swoim dzieckiem, nie rozmawiają z nim o jego problemach,
- niezaspokojeniem podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: potrzeba bezpieczeństwa, miłości, akceptacji,
- trudnościami w nauce,
- niską samooceną;

2) braków w zakresie umiejętności:

- rozwiązywania problemów,
- porozumiewania się,
- adekwatnej samooceny,
- nawiązywania i posiadania silnych więzi uczuciowych,
- sposobów spędzania wolnego czasu;

3) sytuacji presji:

- negatywnej presji rówieśniczej,
- oczekiwań rodziców,
- wymagań szkoły.
-

B. DIAGNOZA SYTUACJI SZKOLNEJ

1. Charakterystyka naszych wychowanków.

Populacja dzieci, które uczą się w szkole to ok.170 uczniów. Rozpiętość wiekowa: 7–18 lat. Uczniowie naszej szkoły pochodzą ze środowiska miejskiego i wiejskiego. Sytuacja socjalnobytowa uczniów jest zróżnicowana, część uczniów pochodzi z rodzin o niskim statusie materialnym, korzystających z różnego

rodzaju pomocy socjalnej. Część uczniów pochodzi z rodzin inteligenckich. Część rodziców sygnalizuje trudną (z różnych względów) sytuację rodzinną lub materialną.

2. Środowiskowy aspekt zagrożeń

W naszej praktyce zetknęliśmy się z następującymi postawami rodzicielskimi, które mają przełożenie na funkcjonowanie dzieci:

Postawy rodzicielskie	Funkcjonowanie dziecka
nadmiernie chroniące	postawa wymagająca i roszczeniowa lub brak samodzielności
obojętne	apatia, niska aktywność
prawidłowo dbające o rozwój dziecka i jego wspomaganie	wiara we własne możliwości, prawidłowe relacje interpersonalne
perfekcjonistyczne i nadmiernie wymagające	stawianie sobie wymagań wyższych niż możliwości, niska tolerancja na porażki i stąd napięcia emocjonalne, frustracja, obarczanie innych za swoje niepowodzenia, stres, paraliżująca trema
charakteryzujące się brakiem wiary w możliwości dziecka	bierność, niska motywacja, brak wytrwałości, unikanie sytuacji trudnych

3. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące

Na podstawie literatury oraz własnych doświadczeń z pracy wychowawczej określiliśmy zestaw najważniejszych czynników ryzyka i czynników chroniących, leżących u podłoża różnych zachowań dysfunkcyjnych naszych uczniów. Uporządkowaliśmy je według następujących kategorii:

- związane z sytuacją rodzinną,
- związane z sytuacją szkolną,
- związane z grupą rówieśniczą,
- czynniki osobowościowe.

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące
związane z sytuacją rodzinną	

<ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwe postawy rodzicielskie, - konflikty w rodzinie, - niski status materialny rodzin, - brak jasnych, wyraźnych reguł postępowania, - brak rygorów lub surowa dyscyplina i niekonsekwencje, - dystans uczuciowy, - wzór ojca, matki lub obojga rodziców palących papierosy lub pijących alkohol, - brak wsparcia ze strony rodziców, - brak zrozumienia dla problemów dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> - postawa akceptacji i zrozumienia, - atmosfera życzliwości, poszanowania i zrozumienia, - stawianie wymagań adekwatnych do możliwości dziecka, - prawidłowa pozycja dziecka w rodzinie, - uznawane przez członków rodziny normy i wzory zachowania, - konsekwencja w działaniach wychowawczych, - negatywna postawa rodziców wobec palenia papierosów i picia alkoholu, - modelowanie własnym zachowaniem wolnego od nałogów stylu życia, - stosowanie wzmocnień pozytywnych.
<p>związane z sytuacją szkolną</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - trudności w nauce, - niska motywacja do nauki, - specyficzne trudności spowodowane deficytami rozwojowymi, - niewystarczająca pomoc w nauce, - wagary, - poczucie bezradności wobec problemów związanych z nauką szkolną. 	<ul style="list-style-type: none"> - osiąganie wyników w nauce zgodnych z możliwościami, - sukcesy szkolne, - zainteresowanie nauką, - atmosfera szkolna motywująca do nauki, - indywidualizacja działań edukacyjnych, - prawidłowe relacje w obrębie zespołu klasowego, - osobisty przykład nauczycieli, - docenianie przez szkołę wszelkich osiągnięć uczniów, - stwarzanie okazji do działania w różnych obszarach, - bazowanie w działaniach na mocnych stronach ucznia.
<p>związane z grupą rówieśniczą</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - brak umiejętności społecznych (empatia, komunikacja), - brak umiejętności rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, - presja grupy, - podatność na wpływy, 	<ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozwinięte umiejętności funkcjonowania społecznego, - przynależność do grupy o pozytywnym charakterze, - umiejętność odpierania presji rówieśniczej,

<ul style="list-style-type: none"> - niechęć do nawiązywania kontaktów z rówieśnikami. 	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów z rówieśnikami, - dobra pozycja w grupie.
<p>czynniki osobowościowe</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - problemy emocjonalne, - nieadekwatna samoocena, - wyuczone sposoby reakcji na sytuacje trudna, - brak umiejętności radzenia sobie z trudnościami, - niski poziom wytrwałości i konsekwencji w działaniu. 	<ul style="list-style-type: none"> - adekwatna samoocena, - poczucie własnej wartości i akceptacja siebie, - dojrzałość emocjonalna (adekwatnie do wieku), - umiejętność reagowania na sytuacje problemowe, - zdolność empatii, - umiejętności asertywne, - ciekawość poznawcza, - zdolności i zainteresowania, - umiejętność skutecznego komunikowania się.

4. Dobór narzędzi badawczych

W pozyskiwaniu informacji dotyczących zachowań ryzykownych stosuje się następujące działania i metody:

- 1) analizę protokołów Rady Pedagogicznej, która dostarcza wiedzy m. In. na temat problemów wychowawczych;
- 2) zebranie informacji od nauczycieli przedmiotów teoretycznych oraz pedagogów instrumentu głównego, dotyczące funkcjonowania uczniów;
- 3) dodatkowe informacje na temat niektórych uczniów zebrane od pedagogów instrumentu głównego, jako wychowawców, które uzupełniają wiedzę dotyczącą problemów uczniów o nowe aspekty ich funkcjonowania oraz odnoszą się do uczniów sprawiających problemy wychowawcze, nie radzących sobie z nauką, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych (problemy, o których nie zawsze wiedzą wszyscy nauczyciele danego ucznia) ;
- 4) informacje od uczniów i rodziców uzyskane przy okazji rozmów indywidualnych i zebrań;
- 5) badania ankietowe skierowane do uczniów, nauczycieli, rodziców z zastosowaniem następujących narzędzi:
  - ankieta „Nauczyciel instrumentu głównego w oczach uczniów”

- ankieta „Nauczyciel przedmiotów teoretycznych w oczach uczniów”
- ankieta dla rodziców „Nauczyciel instrumentu głównego w oczach rodziców”
- ankieta dla rodziców „Nauczyciel przedmiotów teoretycznych w oczach rodziców”
- ewaluacja zewnętrzna
- ewaluacja wewnętrzna „Bezpieczeństwo uczniów w szkole”,
Rodzic w szkole”

5. Analiza uzyskanych wyników badań

- 1) Informacje od nauczycieli i pedagogów instrumentu głównego, dotyczące funkcjonowania uczniów:
  - rozluźnienie dyscypliny szkolnej
  - zwiększająca się liczba rodzin niepełnych lub rozbitych,
    - problemy materialne rodzin,
  - patologia rodzinna,
  - bezrobocie rodziców,
  - zwiększająca się liczba uczniów wymagających pomocy społecznej,
  - niewydolność wychowawcza rodziców,
  - brak kontroli nad dziećmi,
  - oglądanie nieodpowiednich filmów lub programów telewizyjnych,
  - wzrastająca liczba dzieci z trudnościami w nauce.
  - nadmierne korzystanie z telefonów komórkowych, tabletów
  - nadmierna ilość zajęć dodatkowych
  - problemy zdrowotne, w tym wady postawy
  - brak kultury zachowania
  - brak szacunku dla osób starszych i brak szacunku dla pracy
- 2) Problemy zgłaszane przez uczniów:
  - zbyt duża ilość sprawdzianów w ciągu tygodnia,
  - brak zrozumienia ze strony nauczycieli (nauczyciele nie rozmawiają z uczniami o ich problemach),
- 3) Problemy zgłaszane przez rodziców:
  - brak tolerancji wśród dzieci,
  - agresja wśród dzieci poza szkołą,
  - wulgaryzmy.

6. Podsumowanie diagnozy

W wyniku przeprowadzanych analiz dostrzeżono wartości pozytywne i obszary niedostatku

Wartości pozytywne:

1. Akceptacja działań szkoły wśród uczniów i rodziców.
2. Poziom zadowolenia uczniów z wybranych aspektów życia, takich jak: wybór szkoły, miejsce zamieszkania, kontakty z rodzicami, możliwość rozwoju własnych zainteresowań.
3. Sposób spędzania przez uczniów wolnego czasu w takich formach, jak: uprawianie sportu, przebywanie z przyjaciółmi, słuchanie muzyki, jazda na rowerze, pływanie, balet, karate, szachy, jazda konna itp.
4. Preferowane przez uczniów wartości, takie jak: osiągnięcia szkolne, przyjaźń, realizowanie zainteresowań, zdobywanie wiedzy, doskonalenie siebie, abstynencja alkoholowa, abstynencja narkotykowa, godność osobista.
5. Niskie zaangażowanie uczniów w zachowania dysfunkcjonalne, takie jak: palenie papierosów, drobne kradzieże, niszczenie rzeczy rówieśnikom, pobicie, ucieczki z domu, drobne kradzieże w sklepie, używanie narkotyków, picie alkoholu, agresja wobec rodziców i dorosłych.
6. Otwartość i oczekiwania rodziców wobec profilaktycznych działań szkoły.
7. Dostrzeganie przez rodziców zagrożeń dla zdrowia i bezpiecznego funkcjonowania dzieci.
8. Stopień zadowolenia nauczycieli z frekwencji i punktualności uczniów na zajęciach, kontaktów z uczniami, podejmowania zadań dodatkowych.

OBSZARY NIEDOSTATKU:

1. Poziom zadowolenia uczniów z niektórych aspektów życia, takich jak: poczucia bezpieczeństwa wśród rówieśników, przeżyć doświadczanych w szkole, samego siebie.
2. Akceptowanie przez uczniów niektórych zachowań, takich jak: przedkładanie przyjemności nad obowiązki, naruszanie reguł społecznych,
3. Sposób spędzania przez uczniów wolnego czasu w takich formach, jak: oglądanie telewizji, gry komputerowe, wzmożona aktywność na forach społecznościowych
4. Stopień zadowolenia nauczycieli z: przygotowania uczniów do zajęć szkolnych, przestrzegania zasad dyscypliny, kultury osobistej uczniów, zachowania uczniów w miejscach publicznych, troski uczniów o godność i dobre imię szkoły,

tolerancji dla innych poglądów i obyczajów, poszanowania cudzej pracy i własności, poszanowania dla obowiązującego prawa szkolnego, samego siebie.

Proponowane działania profilaktyczne wynikające z potrzeb rodziców uczniów naszej szkoły:

- Dostarczać jak najszerszą ofertę zajęć pozalekcyjnych i możliwości spędzania wolnego czasu.
- Propagowanie tolerancji wśród dzieci.
- Poruszanie podczas zebrań z rodzicami następujących tematów:
  - Czynniki chroniące i podwyższające ryzyko występowania niepożądanych zachowań wśród dzieci.
  - Agresja i przemoc wśród dzieci.
  - Problemy wieku rozwojowego.

Proponowane działania profilaktyczne wynikające z badań wśród nauczycieli:

- Podnoszenie kultury osobistej wśród uczniów;
- Troska uczniów o godność i dobre imię szkoły;
- Dalsze zainteresowanie szkoły sytuacją rodzinną uczniów (konflikty, brak zainteresowania i brak konsekwencji ze strony rodziców).

Proponowane działania profilaktyczne wynikające z badań wśród uczniów

- Zachęcanie do aktywnego spędzania wolnego czasu
- Krzewienie szeroko pojętej kultury wśród dzieci (koncerty, audycje, teatr, kino, książka);
- Uświadamianie uczniom szkodliwości niektórych rozrywek
- Propagowanie kulturalnego zachowania i wychowywanie do prawdomówności i uczciwości.
- Dostarczanie uczniom możliwości i różnorodnych propozycji spędzania wolnego czasu;
- Dbłość o poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów;
- Kształtowanie wśród uczniów odpowiedzialności, obowiązkowości, potrzeby kierowania się w życiu przyjętymi w społeczeństwie normami i zasadami.

Szkoła powinna tworzyć warunki dla realizacji programu. Chodzi tu o bazę, zaangażowanie nauczycieli, rozumienie przez nauczycieli problemów ucznia i zjawisk społecznych oraz klimat szkoły, stopień tolerancji nauczycieli wobec nieprawidłowych zachowań uczniów, wzorce zachowań prezentowane przez nauczycieli. Wychowawcy, którzy będą realizowali wyznaczone zadania powinni być wiarygodni dla uczniów, prezentować postawy zgodne z przyjętym systemem wartości oraz być akceptowanymi przez uczniów i budzić ich zaufanie. Wychowawcy muszą rozumieć tendencje rozwojowe ucznia, jego słabe strony oraz posiadać umiejętności łączenia poważnych zadań z elementami pedagogiki zabawy.

III. Ustalenie wartości uznawanych przez społeczność szkolną

**„Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości- za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Służy ono rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego, europejskiego i światowego dziedzictwa kulturowego.”
(Ustawa Prawo Oświatowe)**

„ W szkole artystycznej budowanie tożsamości narodowej, kulturowej oraz więzi ze szkołą dokonuje się poprzez percepcję dzieł sztuki muzycznej (...), aktywne poznawanie twórczości wielkich kompozytorów (...), ze szczególnym uwzględnieniem artystów- Patronów Szkoły”

Poprzez program wychowawczo – profilaktyczny nasza szkoła stawia sobie za cel kształtowanie postawy szacunku wobec następujących wartości:

- dobro – prawda - piękno
- wartości moralne
- dobro ojczyzny
- tolerancja
- pokój
- miłość
- lojalność
- zdrowie

- odwaga
- pozytywny stosunek do ludzi
- szacunek dla siebie i innych
- wartości religijne
- wiedza
- przyjaźń

IV. Model (sylwetka) absolwenta

ABSOLWENT NASZEJ SZKOŁY:

- szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe
- staje się wrażliwym odbiorcą muzyki i innych dziedzin sztuki
- uczestniczy w życiu kulturalnym jako wykonawca i twórca
- potrafi na poziomie własnego rozwoju i poziomu intelektualnego zastosować w praktyce zdobytą wiedzę i umiejętności
- potrafi rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności i pasje
- jest przygotowany do dalszego kształcenia artystycznego
- jest samodzielny w podejmowaniu decyzji i świadomy wynikających z tego konsekwencji
- potrafi wyznaczać sobie cele życiowe
- zna i szanuje uniwersalne i ogólnie przyjęte wartości
- wykazuje tolerancję i szacunek wobec ludzi innych ras, narodów, ludzi o odmiennych poglądach, wobec wyznawców różnych religii
- odróżnia dobro od zła
- jest otwarty na innych, szczery i życzliwy
- jest kulturalny
- bierze odpowiedzialność za swoje słowa i czyny
- ma poczucie własnej godności i wartości (zna swoje mocne i słabe strony)
- ma wiarę we własne możliwości i siły
- bierze odpowiedzialność za swój rozwój i zdrowie
- potrafi przyjmować role społeczne i sumiennie się z nich wywiązywać
- rozumie innych i potrafi z nimi współpracować
- radzi sobie ze stresem
- jest asertywny
- dba o otoczenie i środowisko naturalne

- umie komunikować się ze środowiskiem, rozumie i wykorzystuje w praktyce znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej
- aktywnie i odpowiedzialnie uczestniczy w życiu społecznym
- ma poczucie własnej wartości i potrafi dokonywać krytycznej samooceny
- szanuje i pielęgnuje tradycje rodziny, szkoły, regionu, narodu i kraju
- umie dokonywać odpowiedzialnych wyborów, przewiduje skutki swoich decyzji, jest w stanie ponieść konsekwencje swojego działania,
- umie krytycznie ocenić swoje możliwości
- nazywa, analizuje i wyraża swoje uczucia
- potrafi funkcjonować w grupie
- w swoim postępowaniu kieruje się szacunkiem w relacjach z innymi, szanuje i dostrzega ich wysiłek oraz pracę
- stara się być odpowiedzialnym za innych
- wykazuje umiejętności empatyczne, jest wrażliwy na cierpienie, ból i krzywdę, cieszy się z sukcesów swoich i drugiego człowieka
- jest punktualny, dotrzymuje terminów, ma poczucie czasu i umie zaplanować swoje zajęcia, szanuje czas swój i innych ludzi
- jest aktywny, odczuwa potrzebę aktywności ruchowej w życiu pozaszkolnym,
- chętnie podejmuje próby ekspresji artystycznej na miarę swoich możliwości
- jest otwarty, wykorzystuje możliwości stwarzane przez dom i szkołę, umie wyrażać sądy na określony temat, niezależnie od opinii innych, łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi, w grupie działa zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, potrafi planować swoje działania
- jest ciekawy świata, odczuwa potrzebę samodzielnego zdobywania rzetelnych i prawdziwych informacji, potrafi wyciągać wnioski ze swoich obserwacji
- jest rozważny, zna zagrożenia występujące w jego środowisku, wyraża chęć aktywnego przeciwdziałania tym zjawiskom, potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym, postępuje zgodnie z zasadami higieny i profilaktyki prozdrowotnej
- jest odporny na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych
- jest prawy, rozróżnia dobre i złe uczynki, swoim zachowaniem wykazuje dobre intencje
- zna wartość rodziny i swoje w niej miejsce
- dostrzega urodę świata i potrafi w sposób odpowiedzialny korzystać z zasobów środowiska naturalnego

- zna i szanuje polskie dziedzictwo kulturowe, jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury

V. Cele ogólne programu

Celem działań wychowawczo - profilaktycznych prowadzonych w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Rodziny Wiłkomirskich w Świdniku jest wychowanie ucznia, który dobrze znając swoją wartość i walory, potrafi skutecznie eliminować własne „słabe strony” i nie ulega negatywnym wpływom, broni swego stanowiska bez naruszania praw innych do własnego zdania, jest wolny od ulegania używkom oraz środowiskom próbującym go wykorzystać.

Naszym celem jest:

- ✓ pomaganie wszystkim uczniom w pełnym rozwoju ich talentów
- ✓ prowadzenie szerokiego zakresu działań lekcyjnych i pozalekcyjnych, dzięki którym nasi uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności pozwalające sprostać wyzwaniom dorosłego życia
- ✓ zapewnianie równości szans i sprawiedliwości społecznej
- ✓ wspieranie ducha partnerstwa między uczniami i pracownikami, między rodzicami i szkołą, między społecznością lokalną i szkołą
- ✓ zapewnianie dobrze zorganizowanych, atrakcyjnych zajęć
- ✓ propagowanie poglądu, że kształcenie jest procesem trwającym całe życie
- ✓ wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji
- ✓ wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej
- ✓ formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób
- ✓ rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość
- ✓ rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki
- ✓ wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji
- ✓ kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi

MISJA:

Chcemy być szkołą, która:

- kształcić będzie uczniów na miarę XXI wieku,
- w sposób najbardziej efektywny i wydajny umożliwi młodym ludziom rozwój

- uczy radzić sobie w zmieniającym się współczesnym świecie i stawiać czoło coraz bardziej wymagającej rzeczywistości

VI. Cele szczegółowe programu

- **Kształtowanie postaw** moralnych, obywatelskich i patriotycznych w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości
- **Przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych**, kształtowanie odpowiednich postaw moralnych i tolerancji wobec zachowań innych ludzi
- **Tworzenie życzliwej, serdecznej i rodzinnej atmosfery w szkole** wzajemnego szacunku i tolerancji
- **Pozytywnej samooceny** uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły
- **Kształtowanie osobowości uczniów** poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych ludzi oraz umiejętności analizowania różnorodnych zachowań
- **Przygotowanie uczniów do życia** w otaczającym świecie poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego, kształtowanie wraz z jego zagrożeniami
- **Integrowanie zespołów klasowych** poprzez samorządność

Szczególny nacisk należy położyć na kształcenie umiejętności kluczowych, czyli ponadprzedmiotowych, w które uczniowie muszą być wyposażeni. Są to:

- planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się – zdobycie tych umiejętności daje uczniowi szansę kierowania własnym rozwojem
- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach – uczeń porozumiewa się z drugim człowiekiem, nauczycielem, z pracownikiem szkoły oraz ze środowiskiem, musi więc być przygotowany do nadawania komunikatów oraz przyjmowania informacji zwrotnej
- efektywne współdziałanie w zespole – więcej można zdołać w grupie niż indywidualnie, uczeń powinien umieć działać w grupie, czyli poznać, ogólne zasady współpracy
- rozwiązywanie problemów w twórczy sposób – wykorzystywanie treści przedmiotowych do kształcenia aktywnej, twórczej postawy wobec żmudnych oraz nietypowych problemów poznawczych i organizacyjnych
- sprawne posługiwanie się technologią informacyjną – umiejętność celowego gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania środków informacyjnych

CELE WOBEC UCZNIÓW KLAS 1-3 cyklu 6-letniego i I, II cyklu 4-letniego

- stwarzanie dzieciom warunków do poznania samego siebie i swych mocnych stron oraz uczenie krytycznego patrzenia na siebie w relacjach z innymi
- poznawanie człowieka i nabywanie umiejętności porozumiewania się z nim
- poznawanie ról społecznych w swoim środowisku i relacji zachodzących między nimi oraz organizowanie różnych form społecznej aktywności
- rozwijanie wrażliwości na piękno poprzez kontakt z muzyką
- poznawanie tradycji rodzinnych, szkoły, regionu, narodu i kraju

CELE WOBEC UCZNIÓW KLAS 4-6 cyklu 6-letniego III, IV cyklu 4-letniego

- poznawanie siebie (słabych i mocnych stron), własnej indywidualności i określenie roli w grupie, integrowanie klasy i społeczności szkolnej
- poznawanie zasad obowiązujących w relacjach międzyludzkich, rozwijanie wrażliwości na problemy innych ludzi
- zapoznanie z procesem podejmowania decyzji i przewidywanie ich skutków
- prowadzenie profilaktyki społecznej
- prowadzenie orientacji zawodowej
- wprowadzanie w świat tradycji regionu, kraju, Europy i świata; ugruntowanie poczucia tożsamości narodowej, poszanowanie dla dokonań własnego regionu, ojczyzny, Europy i świata

CELE PEDAGOGA INSTRUMENTU GŁÓWNEGO JAKO WYCHOWAWCY

- zapewnienie uczniom i ich rodzicom wszechstronnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych przez nią działań oraz osiągnięć uczniów
- wspomaganie uczniów w działaniach indywidualnych i zespołowych, w razie potrzeby inspirowanie i kierowanie realizacją podjętych działań
- bieżące rozwiązywanie problemów wychowawczych, w tym także wspomaganie uczniów mających trudności

PROPONOWANE POWINNOŚCI:

- poznanie uczniów oraz ich środowiska (rozmowy, wywiadówki, ankiety)
- czuwanie nad zachowaniem (kontakt, obserwacja, rozmowa)
- pobudzanie i kształtowanie postaw, wyzwalanie aktywności (samorząd szkolny, organizacja zabaw, dyskotek, koncertów, wyjazdy warsztaty)

- interesowanie się postępami w nauce(kontrola, kontakty z innymi nauczycielami, techniki uczenia się, wzajemna pomoc)
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji – wyboru szkoły, zawodu, zainteresowań (warsztaty, konsultacje, spotkania, wycieczki
- diagnozowanie potrzeb i trudności uczniów oraz procesów interpersonalnych zachodzących w klasie
- diagnozowanie sytuacji rodzinnej uczniów
- integrowanie zespołu klasowego i dbanie o utrzymywanie w niej dobrej atmosfery pracy
- udzielanie uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych lub szkolnych
- obrona interesów ucznia i klasy na forum szkoły (rada pedagogiczna, rozmowa z dyrektorem)
- przekazywanie informacji i współpraca na drodze : uczeń –dyrektor, klasa-dyrektor, klasa- inni nauczyciele, klasa – rodzice, dyrektor-rodzice (rada pedagogiczna, rozmowy indywidualne)
- obserwowanie zachowań uczniów
- organizowanie sytuacji wychowawczych (imprezy klasowe, wycieczki, wspólne wyjścia np. na koncerty, do kina , teatru itp., spotkania z ciekawymi ludźmi, artystami, muzykami itp.) stwarzających możliwość integrowania klasy, kształtowania kultury osobistej, wdrażania do współdziałania, poszerzania zainteresowań itp.
- organizowanie (w miarę możliwości) różnych form pomocy dla uczniów, np. pomocy koleżeńskiej w nauce, pomocy materialnej
- utrzymywanie partnerskiej współpracy z rodzicami i wspieranie ich w wychowaniu dzieci
- w szczególnych sytuacjach pełnienie roli mediatora pomiędzy uczniem a rodzicami, uczniem a nauczycielem
- dawanie przykładu własną postawą umiejętność przyznania się do błędu lub niewiedzy)

VII. Ustalenie planu działań wychowawczo – profilaktycznych

Szkoła muzyczna winna stanowić pomoc i uzupełnienie działań szkolnictwa ogólnokształcącego w zakresie zapewnienia różnorodnych form spędzania czasu wolnego, uczestnictwa w kulturze, wpajania zasad i norm opartych o uniwersalne wartości.

Ustalenie planu działań wychowawczo – profilaktycznych w szkole muzycznej powinno uwzględniać etapy rozwoju psychosomatycznego uczniów (rozpiętość wieku w tej samej klasie).

Wychowanie i profilaktyka w naszej szkole obejmują:

- 1) kształcenie umiejętności komunikacyjnych
- 2) kształtowanie postawy tolerancji, wrażliwości na potrzeby innych
- 3) wychowanie do wartości i podejmowania odpowiedzialnych decyzji
- 4) budowanie poczucia własnej wartości uczniów
- 5) wspieranie w trudnych sytuacjach
- 6) wzmacnianie mocnych stron osobowego rozwoju
- 7) wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem
- 8) wzmacnianie więzi emocjonalnej w rodzinie

A. Ogólne założenia planu działań profilaktyczno – wychowawczych:

Klasy I – III cyklu 6-letniego oraz I, II cyklu 4-letniego

W tym okresie życia dzieci po raz pierwszy są wystawione na intensywne oddziaływania zewnętrznego świata i prowokowane do samodzielnego przeciwstawiania się różnorodnym trudnościom. Uczą się nawiązywania relacji z osobami spoza rodziny. Myślenie ma jeszcze charakter konkretny, dzieci bazują przede wszystkim na osobistym doświadczeniu. Stąd też również profilaktyka musi opierać się na osobistym doświadczeniu, a jego głównym celem winno być podkreślanie potrzeby bycia zdrowym i posiadania dobrego samopoczucia.

W zakresie wartości dzieci w tym okresie zaczynają wykształcać poczucie odpowiedzialności za siebie i innych, co obejmuje między innymi odpowiedzialność za ujawnianie przed dorosłymi wszystkiego tego, co zagraża ich zdrowiu lub życiu. Ogromną rolę mają tu rodzice i nauczyciele informując dzieci o istnieniu używek (narkotyki, alkohol, papierosy itp.) oraz zagrożeniach związanych z ich zażywaniem

Pod koniec tego etapu edukacyjnego dzieci winny wiedzieć:

- że każdy człowiek jest odpowiedzialny za własne zdrowie i dobre samopoczucie,
- że ludzie mogą uzależnić się od alkoholu, tytoniu i innych środków;
- którzy dorośli (w szkole i poza nią) są osobami odpowiedzialnymi, u których można szukać pomocy w trudnych sytuacjach;

Kończąc klasę trzecią cyklu 6-letniego i II cyklu 4-letniego dzieci winny posiadać umiejętności:

- rozumienia, że każdy człowiek jest osobą niepowtarzalną i wartościową
- spostrzegania i rozumienia, że działania jednej osoby wpływają na działania drugiej osoby
- ponoszenia odpowiedzialności za młodsze dzieci
- unikania osób obcych, które mogą im zagrażać
- przeciwstawiania się temu wszystkiemu, co może spowodować ich krzywdę
- rozpoznawania osób, którym można z zaufaniem powiedzieć o niebezpieczeństwach i przeżywanych problemach
- rozumienia, że reguły i przepisy prawne są po to, aby ułatwiać ludziom życie, dawać im poczucie bezpieczeństwa oraz sprzyjać współpracy
- doświadczania, że własny rozwój jest wielką przygodą oraz, że największe zadowolenie uzyskuje się dzięki poczuciu bezpieczeństwa i pełni zdrowia.

Klasy IV – VI cyklu 6-letniego oraz III, IV cyklu 4-letniego

Na tym etapie rozwoju szczególnie nasilają się wpływy rówieśnicze. W tym okresie rozpoczyna się eksperymentowanie przede wszystkim z tytoniem i alkoholem, a coraz częściej również ze środkami odurzającymi. Stąd też uczniowie w tym wieku potrzebują nowych informacji, bardziej kompleksowych sposobów sprawdzania siebie oraz silniejszych motywacji do unikania środków odurzających.

Pod koniec szóstej klasy cyklu 6-letniego oraz IV cyklu 4-letniego uczniowie winni wiedzieć:

- dlaczego nie należy używać środków odurzających oraz jaki one mają wpływ na rozwój i życie człowieka
- że zażywanie jakichkolwiek środków odurzających jest sprzeczne z normami i przepisami obowiązującymi w szkole
- w jaki sposób środki odurzające wpływają na rozwój i funkcjonowanie poszczególnych układów i narządów człowieka
- że niektóre działania społeczne sprzyjają używaniu środków odurzających, a w szczególności: działania reklamowe, presja rówieśnicza, negatywne wpływy rodziny oraz wzorce społeczne
- co to jest uzależnienie od środków odurzających i jaki ma ono wpływ na życie jednostki, jej rodziny i społeczeństwa;

- że istnieją wyspecjalizowani ludzie i instytucje przeznaczone do pomagania młodym ludziom w przeciwstawianiu się negatywnym presjom społecznym, radzeniu sobie z trudnościami oraz w jaki sposób można uzyskać od nich pomoc.

Edukacja w zakresie wartości jest równolegle i zgodnie realizowana w środowisku domowym i szkolnym. Działania szkoły muzycznej muszą stanowić rzeczywistą przeciwwagę wobec negatywnych wpływów środowiska rówieśniczego. Pod koniec klasy szóstej cyklu 6-letniego oraz IV cyklu 4-letniego uczniowie winni zatem:

- potrafić nieść pomoc rówieśnikom oraz rozmawiać z nimi w szkole o swoich problemach i wątpliwościach,
- być przekonani, że szczególnie ważne jest zapewnienie pomocy każdemu, kto jej potrzebuje (szczególnie sobie, członkom rodziny i przyjaciołom);
- umieć rozpoznawać i właściwie reagować na bezpośrednie i pośrednie wpływy społeczne, sprzyjające używaniu środków odurzających;
- mieć świadomość, że łamanie przepisów w zakresie używania środków odurzających niesie ze sobą poważne konsekwencje wychowawcze i prawne.

B. SFERY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

a) KSZTAŁTOWANIE ZASAD POPRAWNEJ KOMUNIKACJI INTERPERSONALNEJ W SZKOLE

Działania skierowane do uczniów:

- Badanie struktury społecznej uczniów w celu wyłonienia uczniów o destrukcyjnych zachowaniach i podejmowanie działań interwencyjnych.

Pedagodzy instrumentu głównego oraz nauczyciele przedmiotów teoretycznych wiedzą, jakie relacje koleżeńskie mają miejsce w klasach, znają uczniów, wobec których należy podjąć działania interwencyjne

- wypracowanie przez uczniów i nauczycieli norm klasowych (np. klasowych kontraktów) , dokonywanie okresowej analizy ich przestrzegania z włączeniem elementów samooceny,
W klasach są przestrzegane zasady komunikacji interpersonalnej. Uczniowie dokładnie znają zasady i normy zachowania się w szkole.
- włączanie uczniów w różne formy aktywności dostępne na terenie klasy i szkoły. Uczniowie aktywnie uczestniczą w życiu klasy i szkoły, wykonują odpowiedzialne zadania powierzone przez nauczycieli. Zachowują się kulturalnie podczas imprez klasowych i szkolnych popisów, koncertów, audycji, wycieczek itp.
- w szkole są organizowane przez Samorząd Uczniowski i nauczycieli zabawy, dyskoteki, konkursy, audycje, akcje charytatywne , itp.
- organizowanie zabaw integracyjnych podczas wspólnych spotkań, wycieczek, itp. W celu integracji grupy klasowej i zwiększania poczucia bezpieczeństwa. W klasach panują stosunki partnerskie, uczniowie lubią przebywać w swoim towarzystwie, akceptują i szanują innych uczniów. Wzrasta poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole
- w klasach działają grupy pomocy koleżeńskiej, panują przyjazne stosunki koleżeńskie, uczniowie dostrzegają osoby potrzebujące pomocy w nauce i taką pomoc im świadczą.
- organizowanie zajęć relaksacyjnych dających możliwość odreagowania napięć, wyciszenie się oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami. Uczniowie potrafią relaksować się, kontrolują swoje emocje w kontaktach z nauczycielami oraz innymi uczniami.
- w szkole są podejmowane próby integrowania uczniów młodszych ze starszymi poprzez: wspólne organizowanie imprez okolicznościowych, udział w imprezach, koncertach, włączanie uczniów klas młodszych w działalność samorządu. Uczniowie klas starszych szanują uczniów młodszych od siebie, w razie potrzeby świadczą im niezbędną pomoc. Wspólnie organizują niektóre przedsięwzięcia z pozytywnym skutkiem

Działania skierowane do nauczycieli:

- organizowanie warsztatów pogłębiających umiejętności skutecznego porozumiewania się, w tym udzielania i przyjmowania informacji zwrotnej.
- organizowanie warsztatów na temat metod integrowania zespołu klasowego, nauczyciele znają i stosują zróżnicowane metody integrowania zespołu klasowego.

Działania skierowane do rodziców:

- prelekcje dla rodziców.
- informowanie rodziców o osiągnięciach wychowanków.
- rodzice są informowani na bieżąco o życiu szkoły
- włączanie rodziców do organizacji imprez i uroczystości klasowych lub szkolnych.

b) KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Działania skierowane do uczniów

- otaczanie opieką uczniów z problemami w uczeniu się poprzez tworzenie indywidualnych programów
- organizowanie, wspieranie i promowanie pomocy koleżeńskiej.
- uczniowie uzyskują niezbędną pomoc w nauce, oraz w zakresie porad psychologiczno- pedagogicznych
- rozwijanie takich umiejętności jak: podejmowanie decyzji, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie problemów, porozumiewanie się interpersonalne, rozwijanie osobistej odpowiedzialności.
- kształtowanie postaw asertywnych
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami.

Działania skierowane do nauczycieli

- wzbogacanie wiedzy psychologiczno- pedagogicznej; organizacja rad szkoleniowych
- rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczych - dzielenie się doświadczeniem i materiałami ze szkoleń, nauczyciele mają do siebie zaufanie, wspierają się w działaniach wychowawczych
- nauczyciele analizują swój warsztat pracy, organizację lekcji. Realizują spójny system oddziaływań wychowawczych
- kształtowanie umiejętności skutecznego planowania pracy wychowawczej.
- rozwijanie umiejętności pracy z uczniem słabym.

Działania skierowane do rodziców

- nauczyciele aktywnie pracują z rodzicami, radzą sobie w rozpoznawaniu sytuacji uczniów.
- wspólna analiza problemów wynikających z funkcjonowania dziecka

- nauczyciele posiadają informacje o instytucjach świadczących pomoc rodzinie zachęcają rodziców, uczniów do korzystania z ich pomocy
- informowanie na temat wpływu postaw rodzicielskich na kształtowanie osobowości dzieci
- indywidualne rozmowy z rodzicami wynikające z bieżących potrzeb wychowawczych.
- systematyczne informowanie o sukcesach, prezentacja wytworów pracy twórczej uczniów

c) PROMOCJA ZDROWIA I CIEKAWYCH FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

- organizowanie wspólnych spotkań integracyjnych w szkole i poza nią np. z okazji Dnia Edukacji Narodowej, wycieczki, audycje, koncerty, spotkania
- integracyjne spotkania wielopokoleniowe: np. z okazji Dnia Matki, Babci i Dziadka, wspólne kolędowanie
- zapobieganie wadom postawy poprzez dbałość o właściwy układ ciała dziecka przy instrumencie
- informowanie o realnych możliwościach uczestnictwa w kulturze i sposobach spędzania czasu wolnego

d) KSZTAŁTOWANIE POSTAWY TOLERANCJI, WRAŻLIWOŚCI NA POTRZEBY INNYCH

Organizowanie okresowych akcji pomocy innym.

Włączanie się do akcji charytatywnych o zasięgu ogólnopolskim lub lokalnym, np.: Pomóż dzieciom przetrwać zimę, koncertów. Uczniowie rozumieją celowość akcji charytatywnych i ich znaczenie. Uczestniczą w tych akcjach.

e) BUDOWANIE POCZUCIA WŁASNEJ WARTOŚCI UCZNIÓW I ADEKWATNEJ SAMOOCENY

Działania skierowane do uczniów:

- obserwowanie zachowań uczniów – ich reakcji.
- poznanie mocnych i słabych stron uczniów.

- wspieranie uczniów w rozwijaniu zainteresowań. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych.
  - eksponowanie osobistych sukcesów ucznia
  - organizowanie koncertów, popisów, audycji konkursów, wystaw, przeglądów itp. dających uczniom możliwość przeżycia sukcesu
  - uczestnictwo w konkursach organizowanych poza szkołą. Uczniowie mają wiele okazji do przeżycia sukcesu, mają poczucie własnej wartości
  - uczeń rozwija swoje zainteresowania
  - doskonalenie umiejętności mówienia o swoich zaletach i wadach
  - doskonalenie umiejętności dokonywania samooceny
  - poszerzanie świadomości własnych potrzeb i potrzeb innych ludzi
  - poznawanie plusów i minusów różnych stylów życia
  - formułowanie celów życiowych
  - budowanie odpowiedzialności za własny rozwój
1. Kształtowanie oczekiwanego systemu wartości oraz umiejętności realizowania wartości w swoim życiu.
  2. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania odpowiednich więzi społecznych.
  3. Rozwijanie kultury osobistej.
    - budowanie poczucia własnej wartości, adekwatnej samooceny
    - rozwijanie poczucia własnej tożsamości
    - upowszechnianie praw i obowiązków uczniów (Statut Szkoły)
    - ceremoniał szkolny

C. WDRAŻANIE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Szkolny program odnosi się do osób, których funkcjonowanie jest zgodne z obowiązującymi normami rozwojowymi i mieści się w ramach tzw. normy psychicznej i społecznej.

Tworzenie środowiska sprzyjającego wychowaniu i profilaktyce

Podstawowym warunkiem prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych jest to, aby środowisko szkolne sprzyjało takim działaniom. Szczególną rolę w tym zakresie mają następujące osoby:

- dyrektor szkoły,
- nauczyciele,
- rodzice.

Pierwszoplanową rolę w realizacji programu odgrywają pedagodzy instrumentu głównego jako wychowawcy, włączający zadania wychowawcze i profilaktyczne do działań prowadzonych w szkole i poza nią. Działania wychowawcze i profilaktyczne muszą być konsultowane z rodzicami uczniów.

Zadania nauczycieli w realizacji programu:

- włączanie do swojego programu nauczania treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym;
- stałe reagowanie na pojawiające się zagrożenia rozwojowe;
- systematyczna współpraca i doskonalenie umiejętności zawodowych w obszarze działań profilaktycznych i wychowawczych poprzez udział w szkolnych i pozaszkolnych formach doskonaleniach nauczycieli.

Zadania rodziców w realizacji programu:

- systematyczna współpraca z pedagogami w zakresie zaspokajania potrzeb swoich dzieci;
- w miarę sił i możliwości włączanie się do realizacji niektórych zadań programu;
- szukanie wsparcia w specjalistycznych placówkach (np. poradniach psychologiczno – pedagogicznych, placówkach służby zdrowia i innych).

ABY ODDZIAŁYWANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE MOGŁY BYĆ SKUTECZNIE REALIZOWANE, ŚRODOWISKO SZKOLNE POWINNO SPEŁNIAĆ KILKA PODSTAWOWYCH WARUNKÓW:

- 1) poczucie bezpieczeństwa – polegające na tym, że nauczyciele i uczniowie:
  - nie obawiają się siebie,
  - mają zaufanie do swoich dobrych intencji,
  - uczniowie mogą korzystać ze wsparcia emocjonalnego ze strony nauczycieli;
- 2) stabilny system norm efektywnie regulujących funkcjonowanie członków społeczności szkolnej – normy te powinny być:
  - stałe, konsekwentnie egzekwowane,
  - jasne i zrozumiałe dla wszystkich,
  - ustanawiać wyraźną, akceptowaną przez całą społeczność granicę między uczniami

- a nauczycielami, wynikającą z naturalnych różnic (zakresu odpowiedzialności, wiedzy, doświadczenia), jakie między nimi występują,
- normy powinny obowiązywać w takim samym stopniu wszystkich członków społeczności szkolnej;
- 3) otwarta komunikacja polegająca na tym, że:
- środowisko sprzyja możliwości wypowiadania własnych opinii,
  - uczniowie i nauczyciele są gotowi ujawniać zachodzące między nimi różnice i konstruktywnie pracować nad rozwiązywaniem konfliktów.

VIII. Oczekiwane efekty

1. UCZEŃ

- Umie okazać sympatię i przyjaźń, jest otwarty i życzliwy
- Umie obdarzyć innych zaufaniem
- Jest dobrym kolegą
- Ma poczucie własnej wartości, ceni innych, liczy się z ich zdaniem, szanuje rodziców
- Samodzielnie dokonuje oceny i samooceny
- Zna symbole narodowe i regionalne, rozumie ich znaczenie, wie jak się wobec nich zachować
- Potrafi korygować własne postępowanie i postawy zgodnie z normą moralną i społeczną
- Rozpoznaje postawy negatywne społecznie i nie akceptuje ich
- Jest świadomy zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków
- Potrafi znaleźć pomoc w razie problemów związanych z uzależnieniem

W szkole muzycznej poprzez kontakt z muzyką następuje:

- poprawa umiejętności współżycia społecznego
- zwiększenie motywacji do nauki we wszystkich innych dziedzinach
- przyrost współczynnika IQ
- zwiększenie zdolności do koncentracji, wytrwałości i sumienności
- rozwój kreatywności
- rozwój zdolności muzycznych
- rozwój inteligencji emocjonalnej
- rozwój umiejętności panowania nad tremą i stanami lękowymi

- umiejętność planowania i organizacji czasowej
- osiągnięcie optymalnych wyników na miarę swoich możliwości
- wzmacnianie poczucia własnej wartości
- umiejętność planowania czasu wolnego
- doświadczanie radości, wewnętrznego spełnienia i zadowolenia
- poczucie nagradzania za sukces, na który trzeba było ciężko zapracować

2. SAMORZĄD UCZNIOWSKI

Jedną z form działalności uczniów w szkole może być praca w samorządzie.

Dzięki niej następuje:

- uaktywnianie młodzieży
- zachęcanie uczniów do podejmowania działalności społecznej
- utożsamianie się uczniów ze szkołą
- podejmowanie przez uczniów czynności związanych z działalnością szkoły
- Współpraca z opiekunem Samorządu Uczniowskiego
- udzielanie uczniom wsparcia w sytuacjach trudnych, problematycznych poprzez pomoc przedstawicieli SU, nawiązanie kontaktu z innymi organami szkoły
- powoływanie mniejszych zespołów w celu sprawnego rozwiązywania problemów lub realizowania zadań
- organizowanie imprez, konkursów, dyskotek zgodnie z regulaminem SU

3. Rodzic

Rodzice uzyskują wsparcie poprzez:

- udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu indywidualnych problemów edukacyjnych, wychowawczych lub rodzinnych, na życzenie rodziców
- prelekcje nauczycieli na zebraniach z rodzicami, koncertach klasowych, szkolnych, dotyczące problemów rozwoju ogólnego i muzycznego dzieci i młodzieży, zagadnień muzycznych, kulturowych itp. oraz metod postępowania w różnych sytuacjach szkolnych, wychowawczych
- udzielanie pomocy rodzinom jej potrzebującym

Rodzice są zapraszani do wspólnych działań na rzecz uczniów i szkoły:

- Działalność w Radzie Rodziców

- Udział w imprezach szkolnych, klasowych, wyjazdach na koncerty, spektakle, wycieczki
- Współorganizowanie wycieczek
- Dbanie o odpowiedni strój i wygląd dziecka
- Udział w drobnych remontach, upiększaniu klas, budynku szkoły

RODZICE UCZNIÓW NASZEJ SZKOŁY:

- Szanują i doceniają
- Darzą zaufaniem
- Współpracują

4. Nauczyciel

NAUCYCIEL W NASZEJ SZKOLE

- troszczy się o harmonijny rozwój ucznia
- pozytywnie motywuje uczniów do nauki i pracy nad sobą
- wprowadza ucznia w świat kultury, sztuki, wiedzy
- stwarza sytuacje, w których uczeń rozwija wszystkie sfery swojej osobowości
- bezwarunkowo akceptuje ucznia jako osobę, natomiast warunkowo jego postępowanie
- uczy rozwiązywania problemów w sposób twórczy
- dąży do tego, aby być autorytetem, doradcą i przewodnikiem
- dąży do budowania więzi między pokoleniami (uczniowie- nauczyciele, dzieci-rodzice - dziadkowie)
- uczy odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków
- rozwija zdolności myślenia analitycznego i syntetycznego
- uczy poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną
- rozwija zdolności dostrzegania różnego rodzaju związków i zależności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych itp.
- uczy traktowania wiadomości przedmiotowych, stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny, prowadzący do lepszego rozumienia świata
- uczy pokonywania tremy estradowej
- kształtuje wiarę ucznia we własne siły i możliwości

- organizuje klasowe zebrania rodziców
- prowadzi prawidłowo i systematycznie dokumentację
- współorganizuje uroczystości, koncerty, wycieczki
- propaguje osiągnięcia uczniów
- wyzwala aktywność pozalekcyjną uczniów

NAUCZYCIEL INSTRUMENTU GŁÓWNEGO JAKO WYCHOWAWCA

- Wspiera uczniów w ich rozwoju
- inspiruje i wspiera uczniów w odkrywaniu i rozwijaniu zainteresowań i pasji
- integruje zespół klasowy
- inspiruje i wzmacnia współpracę z rodzicami
- pomaga odkrywać godność człowieka
- wspiera rodziców w procesie wychowania
- wdraża do samodzielności i odpowiedzialności
- przygotowuje do aktywnego udziału w życiu społecznym
- zapewnia uczniom poznawanie zasad rozwoju osobowego i życia społecznego
- zapewnia uczniom poznawanie dziedzictwa kultury narodowej
- pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczącej kierunku dalszej edukacji i kształcenia
- podejmuje problemy, zagadnienia zgodne z tym, co przeżywają uczniowie jako jednostki i osoby dojrzewające oraz uczniowie jako zespół klasowy
- mediuje w sytuacjach trudnych pomiędzy uczniami lub uczniami a nauczycielami

5. DYREKTOR

- wspiera uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników
- tworzy atmosferę twórczej pracy
- umie rozwiązywać konflikty
- jest dobrym gospodarzem szkoły
- potrafi organizować pracę szkoły
- jest konsekwentny i sprawiedliwy

6. PRACOWNICY SZKOŁY

- otaczają opieką uczniów
- tworzą atmosferę życzliwości i bezpieczeństwa
- współtworzą mądrze i życzliwie działającą społeczność szkolną

SZKOŁA NASZA:

- jest wspólnotą i wszyscy jej członkowie (uczniowie, rodzice, nauczyciele, pracownicy) są tak samo ważni
- jest wspólnotą wychowującą wzajemnie wszystkich, którzy ją tworzą
- jest organizacją uczącą się, która inwestuje w doskonalenie i rozwój pracowników z myślą o dobru uczniów
- tworzyć atmosferę życzliwości i bezpieczeństwa, opartą na kulturze osobistej nauczycieli, uczniów, rodziców, pracowników, wzajemnym szacunku, akceptacji, pomocy i współdziałaniu
- tworzy warunki dla realizacji programów: wychowawczo – profilaktycznego, dydaktycznych, edukacyjno – wychowawczego
- prowadzi działania profilaktyczne i promujące zdrowy styl życia, dba o zapobieganie wadom postawy (dostosowanie elementów wyposażenia szkoły do wzrostu dzieci – ławki, podnóżki, krzesła, pedały i in., odpowiednie instrumentarium , szkolenia z zakresu BHP i pierwszej pomocy przedmedycznej, spotkania z psychologami, warsztaty relaksacyjne

7. PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO – WYCHOWAWCZE:

Nadanie szkole imienia i jubileusz szkoły stał się przyczynkiem do podjęcia realizacji programu edukacyjno-wychowawczego, mającego na celu budowanie tożsamości szkoły i kształtowanie świadomego uczestnictwa w kulturze.

Nadanie imienia Rodziny Wiłkomirskich pozwoliło na rozszerzenie procesów dydaktycznych o wartości patriotyczne, kulturotwórcze, kształcące i wychowawcze. Tematyka dotycząca patronów stała się okazją do nowych konkursów, wycieczek, audycji muzycznych, pomysłów na szkolne koncerty,

inspiracje zarówno muzyczne jak i plastyczne. W ten sposób powstał program edukacyjno-wychowawczy pod ogólnym hasłem „Śladami Patronów”.

Formy:

- Salonik im. Rodziny Wiłkomirskich – zbiór pamiątek o Patronach
- Uczestnictwo uczniów w roli słuchaczy podczas koncertów, audycji związanych z patronami szkoły
- Dzień Patrona Szkoły
- Festiwal zespołów kameralnych „Zagrajmy razem” – wzorem patronów
- Gazetka szkolna
- Cykl prelekcji o patronach szkoły

DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

I. Coroczne:

- ceremoniał szkolny
- kultywowanie tradycji regionalnej i rodzinnej
- wyjazdy na koncerty do filharmonii

II. Cykliczne

- koncerty dla środowiska
- wycieczki na koncerty, spektakle (filharmonie, teatry)
- konkursy szkolne – muzyczne
- konkursy plastyczne
- koncerty zaproszonych artystów, zespołów
- koncerty zaproszonych uczniów innych szkół muzycznych z Regionu Lubelskiego
- koncerty monograficzne
- audycje tematyczne
- popisy klasowe
- warsztaty i konsultacje z pedagogami różnych instrumentów spoza szkoły
- wyjazdy na konkursy i przesłuchania pozaszkolne
- akcje na rzecz środowiska lokalnego
- „Dzień Babci” „Dzień Dziadka” i inne imprezy okolicznościowe
- gazetki i wystawy szkolne

IX. Sposoby ewaluacji

Program Wychowawczo - profilaktyczny Szkoły podlega ewaluacji po dokonaniu analizy trudności wychowawczych z jakimi nauczyciele spotkają się w trakcie edukacji czy to na zajęciach indywidualnych, czy na zbiorowych.

Stosujemy następujące sposoby dokonywania ocen i wartości programu wychowawczego:

- ankiety przeprowadzone wśród uczniów, nauczycieli, rodziców
- badanie opinii na spotkaniach z rodzicami, na zebraniach samorządu szkolnego
- wypowiedzi nauczycieli na posiedzeniach Rad Pedagogicznych
- informacje zawarte w sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego

X. Bibliografia

- Materiały szkoleniowe EKO – TUR Niepubliczna Placówka Doskonalenia Nauczycieli (Program Wychowawczo – Profilaktyczny)
- Materiały Szkoleniowe CEA (dr Urszula Bissinger – Ćwierz – Obowiązki szkoły artystycznej w zakresie działalności wychowawczo – profilaktycznej w świetle nowych przepisów prawa oświatowego)
- Materiały dostępne na stronach szkół muzycznych i portalach oświatowych
- „Jak konstruować szkolny program wychowawczy”, M. Galczak, E. Złowodzka-Jetter, M. Bojarska, M. Paris, wyd. Rubikon, Kraków 2001
- Internet: www.eduseek.interklasa.pl; www.vulkan.edu.pl.; www.gimnazjum.pl; www.literka.pl;
- „Dyrektor szkoły” Miesięcznik kierowniczej kadry oświatowej nr 10/2000, 11/2002, 9 września 2004r
- „Program wychowawczy szkoły”, M. Baczyńska, „Edukacja i dialog” 2000 nr 5
- Zbigniew B. Gaś „Szkolny program profilaktyki”. Materiały edukacyjne dla uczestników programu: Szkolny program profilaktyki – istota, konstruowanie, wdrażanie, ewaluacja. Fundacja „Masz Szansę” Lublin 2002.
- Ewa Kosińska „Mądrze i skutecznie. Zasady konstruowania szkolnego programu profilaktyki” Wydawnictwo Rubikon Kraków 2002.
- Barbara i Grzegorz Paziowie „Szkoła, która ochrania. Szkolny program profilaktyki” Wydawnictwo Rubikon Kraków 2002.

- Krzysztof Wojcieszek „Wygrać życie. Szkolny program profilaktyki” Wydawnictwo Rubikon Kraków 2002.
- „Poradnik wychowawcy” Wydawnictwo Dr Josef Raabe, Warszawa 2000.